

POSELSTVÍ PAPEŽE
JANA PAVLA II.
K XXIV. SVĚTOVÉMU DNI
CESTOVNÍHO RUCHU 2003
(27. ZÁŘÍ 2003)

VYDALA ČESKÁ BISKUPSKÁ KONFERENCE
PRAHA 2003
(PRO VNITŘNÍ POTŘEBU)

1. Dne 27. září tohoto roku budeme slavit Světový den cestovního ruchu na téma: „Cestovní ruch: aktivní součást boje za odstranění chudoby, za vytvoření pracovních míst a za sociální harmonii“. V souvislosti s touto významnou událostí bych rád všem, a zvláště věřícím katolíkům, předložil několik úvah na toto téma ve světle církevní sociální nauky a změn probíhajících na naší planetě, které se týkají i oblasti cestovního ruchu.

Cestovní ruch se v podstatě považuje za zvláštní sektor společenského života spolu s ekonomickými, finančními a kulturními aspekty a s rozhodujícími důsledky pro život jednotlivců i národů. Jeho přímý vztah k celkovému rozvoji člověka by ho měl, jako to platí i pro ostatní lidské aktivity, směřovat k budování autentické a dokonalejší civilizace, tedy k budování „civilizace lásky“ (srov. *Sollicitudo rei socialis*, 33).

Téma letošního Světového dne se zaměří na cestovní ruch ve vztahu k chudým oblastem existujícím na každém kontinentě. Drama chudoby je nyní jednou z největších výzev: rozdíly mezi jednotlivými oblastmi světa se stávají stále vážnějšími, přestože lidstvo disponuje nutnými prostředky, aby tomu při dnes dosaženém neobyčejném vědeckém a technologickém rozvoji zabránilo. Je proto víc než kdy jindy třeba „poukázat na zásadu, která je sice samozřejmá, nicméně často bývá zanedbávána: je zapotřebí usilovat ne o dobro úzkého okruhu privilegovaných, nýbrž o zlepšení životních podmínek všech lidí. Jedině na těchto základech lze budovat mezinárodní řád, jenž se bude skutečně vyznačovat spravedlností a solidaritou, po nichž každý touží“ (*Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 2003*, 2).

2. Není možné zůstat lhostejnými a netečnými vůči chudobě a zaostalosti. Nelze se uzavřít do vlastních sobeckých zájmů, opustit nespočetné bratry a sestry v nouzi a, což je ještě vážnější, ponechat mnohé z nich napospas neúprosné smrti.

Apeluji na tvůrčí možnosti a velkodušnost lidstva, které mohou zabránit této sociální a morální zkáze: je třeba podniknout odpovídající ekonomické, finanční, technické a politické kroky. Jak jsem měl možnost připomenout při jiné příležitosti, „všechna tato opatření by byla nedostatečná, kdyby nebyla podložena autentickými etickými a duchovními hodnotami“ (*Proslav k velvyslanci Bolívie 9. června 2000*, 3).

Cestovní ruch může hrát v boji proti chudobě důležitou roli, a to z hlediska ekonomického, sociálního i kulturního. Cestováním lidé poznávají jiná místa a situace a uvědomují si hloubku rozdílů mezi boha-

tými a chudými zeměmi. Dalším důsledkem cestovního ruchu je možnost lepšího zhodnocení místních zdrojů a činností ve prospěch zapojení nejchudších částí populace.

Cestování a pobyty znamenají vždy setkání rozdílných lidí a kultur. Všude, ale především v rozvojových zemích se návštěvník a turista nemůže nesetkat s bolestnou skutečností chudoby a hladu. V takovém případě nestačí pouze odolat pokušení uzavřít se na jakémsi „ostrůvku štěstí“ a vzdálit se místnímu prostředí, ale je navíc nutné se vyhnout prospěchu z vlastní výsadní pozice, kvůli kterému se zneužívají potřeby místních lidí. Návštěva má být příležitostí k dialogu osob se stejnou důstojností; má mít za cíl lepší poznání místních obyvatel, jejich historie a kultury; má být upřímným otevřením se k pochopení druhého, které vyústí v konkrétní projevy solidarity.

Je třeba usilovně bránit tomu, aby byl blahobyt malé skupiny privilegovaných osob vykoupen poklesem kvality života mnoha jiných. Zde platí pro ekonomické vztahy v nejširším slova smyslu to, co jsem napsal v encyklice *Sollicitudo rei socialis*: „V každém případě musíme pranýřovat hospodářské, finanční a sociální mechanismy, které, třebaže je lidé usměrňují, působí téměř samovolně tak, že upevňují bohatství jedněch a chudobu druhých... Bude proto nutné podrobit tyto mechanismy pečlivému eticko-morálnímu rozboru“ (č. 16).

3. Téma Světového dne cestovního ruchu připomíná Ježíšova slova „*blahoslavení chudí duchem*“ (Mt 5,3), jeho stále aktuální výzvu k solidaritě s chudými, hladovějícími a potřebnými, se kterou se obrací k věřícím.

Jak připomíná Katechismus katolické církve, „*blahoslavenství vykresluje tvář Ježíše Krista... vyjadřují povolání věřících... osvětlují skutky a charakteristické postoje křesťanského života*“ (č. 1717). Bylo by vážné, kdyby na to Kristův učedník zapomněl právě ve volném čase nebo na cestách, když se může nejlépe věnovat kontemplaci „*Kristovy tváře*“ v bližním, se kterým se setkává. Jestliže Pánovo učení dává světlo životu, cítíme se zavázáni, aby všechny činnosti, včetně turismu, byly uskutečněním „*nové 'fantazie lásky'*“, která nás činí solidárními „*s trpícími tak, aby tuto pomoc nevnímali jako ponižující milodar, nýbrž jako bratrské sdílení*“ (*Novo millennio ineunte*, 50).

Tato solidarita se projevuje především respektem k důstojnosti osob místních obyvatel, k jejich kultuře a zvyklostem a v postoji dialogu za-

měřeném na podporu celkového rozvoje člověka. Při cestování se tento postoj stává ještě nezbytnějším, neboť rozdílnost civilizací, kultur a sociálních a náboženských podmínek je mnohem zjevnější.

Toužebně si přeji, aby se cestovní ruch stával stále účinnějším nástrojem zmírnění chudoby, pomoci osobnímu a sociálnímu růstu jednotlivců i národů a upevnění spolupráce mezi národy, kulturami a náboženstvími.

Ať blahoslavená Panna Maria ochraňuje všechny, kdo se na cestovním ruchu jakýmkoli způsobem účastní, a učiní je citlivými na chudobu, nespravedlnost, válku a diskriminaci. Každému vyprošuji hojnost Božích darů a všem ze srdce žehnám.

Ve Vatikánu, 11. června 2003

Seznam dokumentů vydaných v této ediční řadě

1. Poselství Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1994 (1993)
2. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k oslavě II. světového dne nemocných (1993)
3. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1994 (1993)
4. Poselství Svatého otce mladým celého světa u příležitosti IX. a X. světového dne mládeže 1994–1995 (1994)
5. Poselství Papeže Jana Pavla II. k XXXI. světovému dni modliteb za povolání (1994)
6. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1994 (1994)
7. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXVIII. světovému dni sdělovacích prostředků 15. 5. 1994 (1994)
8. Dopis papeže Jana Pavla II. rodinám (1994)
9. Poselství papeže Jana Pavla II. ke Světovému dni uprchlíků 1994–1995 (1994)
10. Poselství Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1995 (1994)
11. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k oslavě III. světového dne nemocných 11. 2. 1995 (1995)
12. List papeže dětem u příležitosti roku rodiny (1995)
13. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1995 (1995)
14. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1995 (1995)
15. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXII. světovému dni modliteb za povolání (1995)
16. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXIX. světovému dni sdělovacích prostředků 28. 5. 1995 (1995)
17. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1996 (1995)
18. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k oslavě IV. světového dne nemocných 11. 2. 1996 (1996)
19. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k postní době 1996 (1996)
20. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 1996 (1996)

21. Poselství Svatého otce mladým celého světa u příležitosti XI. světového dne mládeže 1996 (1996)
22. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1996 v jubilejním roce jeho kněžského svěcení (1996)
23. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k XXXIII. světovému dni modliteb za povolání 28. 4. 1996 (1996)
24. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1997 (1996)
25. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k přípravě na V. světový den nemocných 11. 2. 1997 (1996)
26. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1997 (1996)
27. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 1997 (1997)
28. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1997 (1997)
30. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXI. světovému dni sdělovacích prostředků 11. 5. 1997 (1997)
31. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1998 (1997)
32. Poselství papeže Jana Pavla II. k VI. světovému dni nemocných, Loreto 11. 2. 1998 (1998)
33. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1998 (1998)
34. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 1998 (1998)
35. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1998 (1998)
36. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k XXXV. světovému dni modliteb za povolání 3. 5. 1998 (1998)
37. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k XXXII. světovému dni sdělovacích prostředků 24. 5. 1998 (1998)
38. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1999 (1998)
39. Poselství papeže Jana Pavla II. k přípravě VII. světového dne nemocných 11. 2. 1999 (1999)
40. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1999 (1999)
41. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 1999 (1999)
42. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. ke XXXVI. světovému dni modliteb za povolání 25. 4. 1999 (1999)
43. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1999 (1999)
44. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXIII. světovému dni sdělovacích prostředků 16. 5. 1999 (1999)
45. *Incarnationis mysterium* – bula k vyhlášení Velkého jubilea roku 2000 (1999)
46. List papeže Jana Pavla II. umělcům (1999)
47. List papeže Jana Pavla II. starým lidem (1999)
48. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 2000 (1999)
49. Poselství papeže Jana Pavla II. k VIII. světovému dni nemocných (1999)
50. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 2000 (2000)
51. Poselství papeže Jana Pavla II. o putování na místa spjatá s dějinami spásy (2000)
52. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 2000 (2000)
53. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 2000 (2000)
54. Poselství papeže Jana Pavla II. ke XXXVII. světovému dni modliteb za povolání 14. 5. 2000 (2000)
55. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXIV. světovému dni sdělovacích prostředků 4. 6. 2000 (2000)
56. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. 1. 2001 (2000)
57. Poselství papeže Jana Pavla II. ke Světovému dni nemocných 11. 2. 2001 (2001)
58. Apoštolský list Jana Pavla II. daný motu proprio k prohlášení svaté Brigity Švédské, svaté Kateřiny Sienské a svaté Terezie Benedikty od Kříže za spolupatronky Evropy (2001)
59. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 2001 (2001)
60. *Novo millennio ineunte* – apoštolský list papeže Jana Pavla II. na závěr Jubilejního roku 2000 (2001)
61. List papeže Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 2001 (2001)
62. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXVIII. světovému dni modliteb za povolání 6. 5. 2001 (2001)

63. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXV. světovému dni sdělovacích prostředků 27. 5. 2001 (2001)
64. Poselství Papeže Jana Pavla II. k XXII. světovému dni cestovního ruchu 27. 9. 2001 (2001)
65. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. 1. 2002 (2001)
66. Poselství papeže Jana Pavla II. ke Světovému dni nemocných 11. 2. 2002 (2002)
67. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 2002 (2002)
68. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXVIII. světovému dni uprchlíků 2002 (2002)
69. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXIX. světovému dni modliteb za povolání 21. dubna 2002 (2002)
70. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXVI. světovému dni sdělovacích prostředků 12. května 2002 (2002)
71. List papeže Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 2002 (2002)
72. Poselství Papeže Jana Pavla II. k XXIII. světovému dni cestovního ruchu 2002 (2002)
73. *Misericordia Dei* – apoštolský list o některých aspektech slavení svátosti smíření (2002)
74. *Rosarium Virginis Mariae* – apoštolský list o modlitbě svatého růžence (2002)
75. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. 1. 2003 (2002)
76. Poselství papeže Jana Pavla II. u příležitosti LXXXIX. světového dne uprchlíků 2003 (2003)
77. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 2003 (2003)
78. Poselství papeže Jana Pavla II. k XI. světovému dni nemocných 2003 (2003)
79. Poselství papeže Jana Pavla II. ke Dni mládeže v diecézích na květnou neděli 13. dubna 2003 (2003)
80. Poselství papeže Jana Pavla II. k XI. světovému dni modliteb za povolání (2003)
81. Poselství papeže Jana Pavla II. ke XXXVII. světovému dni sdělovacích prostředků (2003)
82. *Ecclesia in Europa* – posynodální apoštolská exhortace (2003)
83. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXIV. světovému dni cestovního ruchu (2003)